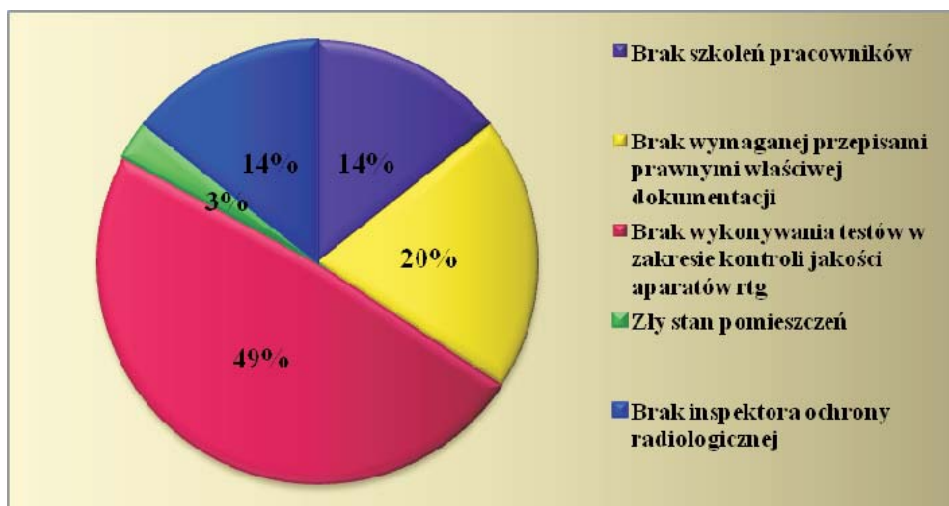

Rys. 7. Procentowy rozkład nieprawidłowości występujących przy stosowaniu promieniowania rentgenowskiego do celów diagnostyki medycznej stwierdzonych podczas kontroli w 2014 roku

VI.2. Kontrola skażeń promieniotwórczych

W 2014 roku w ramach Systemu Bezpieczeństwa Żywności oraz monitoringu żywności i komponentów środowiska opracowanym przez Państwową Agencję Atomistyki wykonano 103 oznaczenia aktywności cezu-137 i strontu-90.

Tab. 1. Wyniki oznaczeń aktywności izotopu cezu-137

lp.	Rodzaj próbki (produkt)		Średnie aktywności cezu-137 wyrażone w Bq/kg lub Bq/l
1	Mleko	płynne, w proszku	0,5
2	Mięso	wołowina, wieprzowina	0,5
3	Ryby	ryby słodkowodne, ryby morskie	0,5
4	Drób		0,6
5	Jaja		0,4
6	Zboża		0,4
7	Ziemniaki		0,3
8	Warzywa	kapusta, marchew, buraki	0,3
9	Owoce	jabłka	0,3
10	Woda wodociągowa		<0,1
11	Woda powierzchniowa	rzeka	<0,1
12	Środki żywienia zwierząt	pasze zielone	1,5
13	Grzyby świeże	kurki, podgrzybki, borowiki, pieczarki	73,6
14	Grzyby suszone	kurki, podgrzybki, borowiki, pieczarki	75,6

Zawartości cezu-137 w produktach żywnościowych utrzymują się na tym samym poziomie od wielu lat. Otrzymywane wyniki są wielokrotnie niższe od limitów przyjętych przez Unię Europejską - 370 Bq/kg dla mleka i jego przetworów oraz 600 Bq/kg dla pozostałych produktów. W skali całego roku nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych limitów ani znaczącego wzrostu zawartości cezu - 137 w jakimkolwiek produkcie (również importowanym).

VI.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym w środowisku pracy

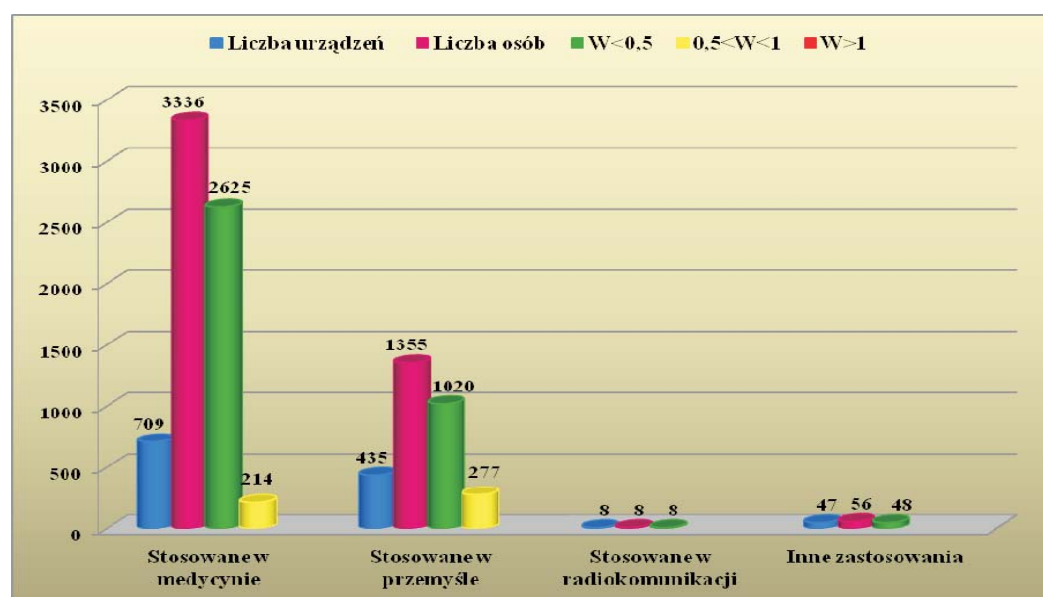
Źródłami rozpraszanego do środowiska promieniowania elektromagnetycznego, które wymagają systematycznego nadzoru są:

- w ochronie zdrowia - aparaty do elektrochirurgii, diatermie terapeutyczne, rezonanse magnetyczne (MRI),
- w przemyśle - zgrzewarki, urządzenia do spawania, wanny elektrolityczne, iskierniki, elektrodrążarki,
- w radiokomunikacji i łączności - anteny nadawcze.

W 2014 roku nadzorem objętych było 1199 źródeł (w 2013 r. 1208), przy których występują strefy ochronne pola elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla pracowników. Przy obsłudze tych źródeł pracowało 4755 (w 2013 r. 4629) pracowników w warunkach ekspozycji dopuszczalnej.

Przeprowadzono 75 kontroli w zakładach stosujących urządzenia wytwarzające promieniowanie elektromagnetyczne, które nie wykazały nieprawidłowości.

Rys. 8. Liczba źródeł pola elektromagnetycznego, w otoczeniu których występują strefy ochronne w miejscach dostępnych dla pracowników wraz z podaniem liczby pracowników zatrudnionych i poziomem ich ekspozycji ($W > 1$ ekspozycja nadmierna, $0,5 < W < 1$ ekspozycja warunkowo dopuszczalna, $W < 1$ ekspozycja bezpieczna)

Podsumowanie

1. Nie zanotowano przypadków nadmiernego narażenia pracowników czy zagrożenia zdrowia osób zatrudnionych przy źródłach promieniowania jonizującego.
2. Nie odnotowano również istotnego zagrożenia zdrowia w przypadku osób obsługujących urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne w zakresie 0 Hz÷300 GHz.
3. Monitoring żywności oparty o określanie zawartości izotopów: cez-137 i stront-90 w produktach żywnościowych nie wykazuje zmian poziomu od kilku lat.
4. Na terenie województwa nie stwierdzono zdarzeń radiacyjnych ani przypadków podwyższenia poziomu radiacji.

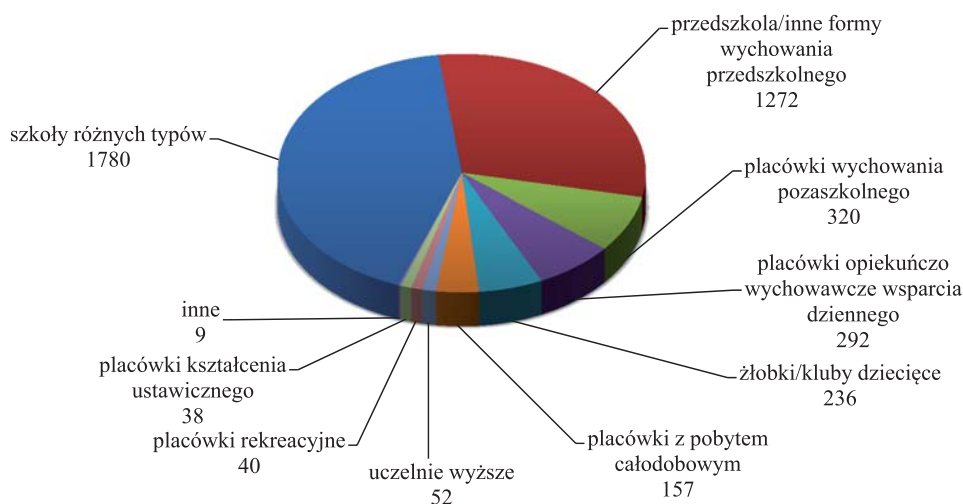

VII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

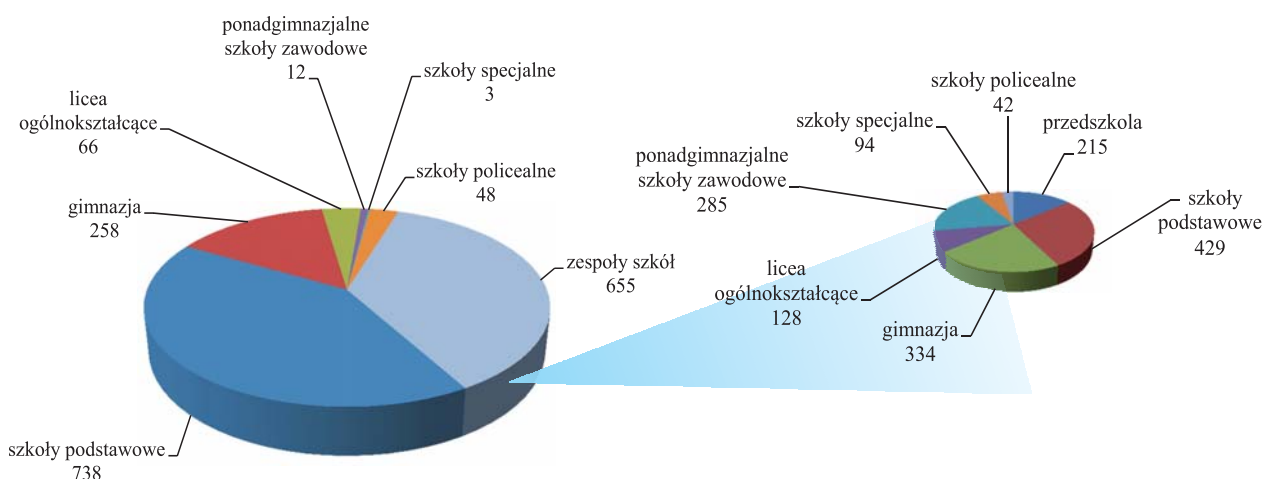
VII.1. Informacje wstępne

W 2014 roku na terenie woj. wielkopolskiego nadzorem objęto 4196 placówek nauczania i wychowania, w tym: żłobki i kluby dziecięce, przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły wszystkich typów, warsztaty szkolne i centra szkolenia zawodowego, domy dziecka, bursy i internaty, domy studenckie, placówki z pobytem dziennym i całodobowym, placówki rekreacyjne oraz uczelnie wyższe (Rys.1, 2).

Rys. 1. Placówki pod nadzorem pionu higieny dzieci i młodzieży na terenie woj. wielkopolskiego w 2014 r.

Rys. 2. Typy szkół na terenie woj. wielkopolskiego w 2014 r.

Pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży realizując zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w placówkach oświatowych i wypoczynku skontrolowali 3031 placówek stałych, co stanowi 72,2% placówek będących

w ewidencji oraz 1003 turnusy w czasie trwania wypoczynku (43,7% turnusów ujętych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej).

W ramach nadzoru przeprowadzono 4403 kontrole stałych placówek nauczania i wychowania, oceniono ich stan sanitarny pod względem posiadanej infrastruktury, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów, dostępności do profilaktycznej opieki medycznej, przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin, organizacji dożywiania. Dokonano również oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomia stanowiska pracy ucznia, higiena pracy umysłowej, możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych).

VII.2. Stan techniczny budynków

Od kilku lat obserwuje się poprawę stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza (Rys. 3 i 4).

Rys. 3. Zespół Szkół w Łęce Opatowskiej

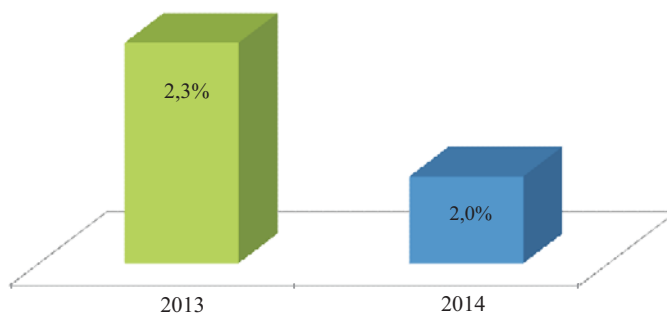

Rys. 4. „Akademia Talentów” Przedszkole Publiczne w Nekli

Budynki w złym stanie technicznym, wymagające kapitalnego lub częściowego remontu to 2% skontrolowanych placówek (w 2013 r. - 2,3%). Najwięcej spośród nich stanowiły: szkoły podstawowe - 23 (0,8%), przedszkola - 14 (0,5%), zespoły szkół - 11 (0,4%), gimnazja - 8 (0,3%) (Rys. 5).

Rys. 5. Budynki w złym stanie technicznym w latach 2013-2014

VII.3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

W 2014 roku 2928 placówek - 97,5% skontrolowanych zapewniło właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej (w 2013r. 96,2%) (Rys. 6, 7 i 8).

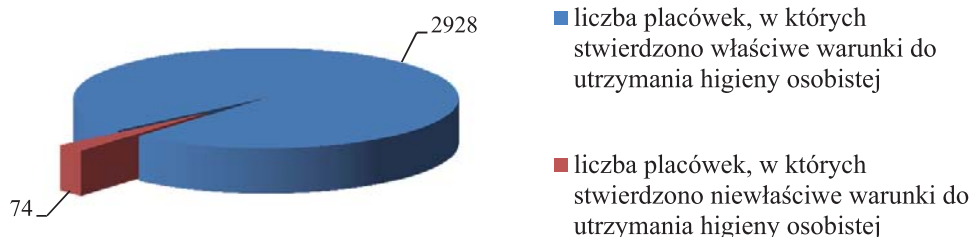
Rys. 6. Pomieszczenie sanitarne w Publicznym Przedszkolu Samorządowym w Baranowie

Rys. 7. Pomieszczenie sanitarne w Publicznym Przedszkolu Samorządowym w Trzcinicy

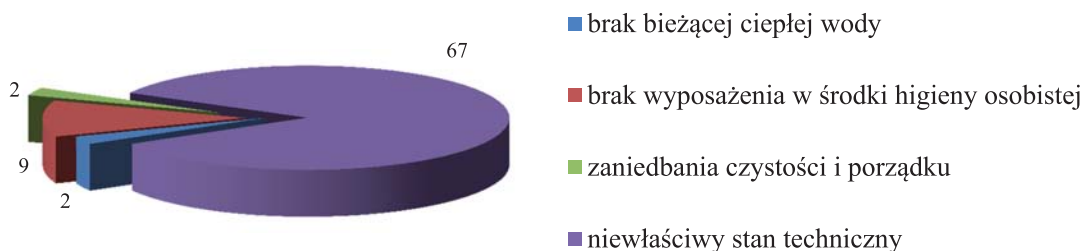

Rys. 8. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach oświatowych woj. wielkopolskiego w 2014 r.

Uchybienia odnotowano w 74 (2,5%) skontrolowanych placówkach (w 2013 r. 3,8%). Stwierdzono: niewłaściwy stan techniczny sanitariatów (w 67 placówkach), brak: dostępu do ciepłej, bieżącej wody (w 2 placówkach), wyposażenia w środki higieny osobistej (w 9 placówkach) oraz zaniedbania czystości i porządku (w 2 placówkach) (Rys. 9).

Rys. 9. Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach oświatowych woj. wielkopolskiego w 2014 r.

W odniesieniu do roku 2013 zmniejszyła się liczba szkół, w których stwierdzono brak bieżącej ciepłej wody oraz brak wyposażenia w środki higieny osobistej. Zwiększyła się natomiast liczba placówek, w których stwierdzono nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń sanitarnych oraz zaniedbania czystości i porządku.

Zmniejszeniu uległa także liczba placówek, w których stwierdzono ponadnormatywną liczbę uczniów przypadającą na urządzenia ustępowe: 2014 rok - 128 (4,3% skontrolowanych), 2013 rok - 140 (4,5% skontrolowanych).

W 2014 roku skontrolowano 7 placówek oświatowo-wychowawczych posiadających sanitariaty zewnętrzne, w tym: 1 przedszkole, 1 szkołę podstawową, 1 gimnazjum oraz 4 zespoły szkół. Wszystkie sanitariaty są skanalizowane i zwodociągowane, z dostępem do bieżącej, ciepłej wody, w bardzo dobrym stanie sanitarno-technicznym, ogrzewane, większość po kapitalnych remontach.

VII.4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W 2014 roku skontrolowano 1338 szkół pod kątem zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (Rys. 10, 11).

Rys. 10. Sala sportowa przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Turku

Rys. 11. Hala sportowa przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym w Brudzewie

W wyniku kontroli w 123 placówkach - 9,2% skontrolowanych, stwierdzono brak infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Najwięcej spośród nich stanowiły: gimnazja - 35, szkoły podstawowe - 26, zespoły szkół - 24 oraz szkoły wyższe - 16. W 2014 roku stwierdzono spadek liczby szkół (107 szkół, tj. 8% skontrolowanych), w których niezależnie od posiadanej infrastruktury zajęcia wychowania fizycznego prowadzono na korytarzach (w 2013 r. - 134 szkoły, tj. 9,8%).

W wielu szkołach uczniowie mieli możliwość skorzystania z innych form wychowania fizycznego np. z zajęć na: basenie, boisku i stadionie sportowym, hali sportowej, sali gimnastycznej, siłowni i w klubie fitness (Tab. 1).

Tab. 1. Liczba placówek oświatowych woj. wielkopolskiego korzystających z infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego poza placówką w latach 2013 – 2014

Rok	sala gimnastyczna	hala sportowa	siłownia / fitness klub / inna sala specjalistyczna	basen	boisko /stadion sportowy
2013	97	127	30	277	219
2014	88	118	35	263	253

Istotny problem stanowią niewykorzystywane w pełni natryskownie szkolne. Spośród skontrolowanych 1338 szkół, jedynie 594 (44,4%) posiadało natryskownie, z czego 6 (1%) nieczynnych (w 2013 r. - 1,4%), a 119 (20%) z różnych powodów nieużywanych (w 2013 r. - 25,2%).

Z informacji uzyskanych podczas kontroli bloków sportowych wynika, iż natryski głównie wykorzystywane były po zajęciach dodatkowych - 354 placówek (58,1% skontrolowanych posiadających natryski), po zajęciach wychowania fizycznego w 119 placówkach (20%), natomiast zawsze po zajęciach wychowania fizycznego zaledwie w 5 placówkach (0,8% skontrolowanych posiadających natryski).

VII.5. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2014 roku dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów, zwracając także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny (Rys. 12 i 13).

Rys. 12. Sala lekcyjna w Gimnazjum Nr 2 w Kępnie

Rys. 13. Sala lekcyjna w Zespole Szkół w Łęce Opatowskiej

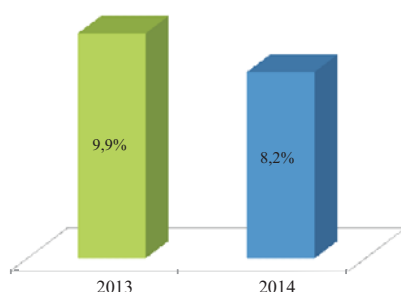
Oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów dokonano w: 174 przedszkolach - 10265 stanowisk, w 155 szkołach podstawowych - 12292 stanowiska, 32 gimnazjach - 2814 stanowisk, w 98 zespołach szkół - 9649 stanowisk. Niedostosowane meble stwierdzono w 32 przedszkolach - 389 stanowisk (2013 r. - 29 przedszkoli, 392 stanowiska), 16 szkołach podstawowych - 261

stanowisk (2013 r. - 22 szkoły podstawowe, 271 stanowisk), 13 zespołach szkół - 416 stanowisk (2013 r. - 25 zespołów szkół, 274 stanowiska). W żadnym ze skontrolowanych gimnazjów w roku 2014 nie stwierdzono nieprawidłowego dostosowania mebli do wzrostu uczniów (2013 r. -3 gimnazja, 37 stanowisk).

Przyczynami niewłaściwego dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów były: przemieszczanie się uczniów z sal dydaktycznych (brak własnych klas, przeznaczonych tylko dla jednego oddziału), brak zróżnicowania wielkości mebli szkolnych, nieodpowiednie zestawienie stolików i krzeseł, wyposażenie szkół w stare, nie posiadające certyfikatów meble szkolne.

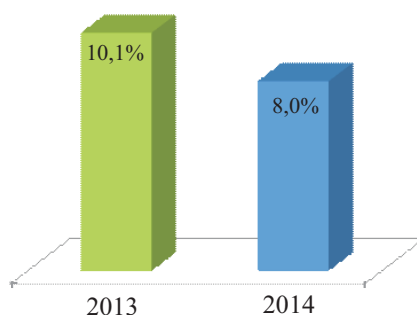
Ogólna liczba oddziałów, w których dzieci i młodzież korzystały z niedostosowanych do wzrostu mebli szkolnych uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2013 o 1,7% (Rys. 14).

Rys. 14. Procent oddziałów, w których meble nie są dostosowane do wzrostu uczniów w latach 2013 - 2014

Podczas bieżącej kontroli placówek oświatowo-wychowawczych ocenie poddano rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając uwagę na potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. W 2014 roku stwierdzono niezgodność tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny w 8% (2013 r. - 9,9%) skontrolowanych oddziałów w tym: w 5,4% oddziałów szkół podstawowych, 4,7% oddziałów gimnazjów, 33,5% oddziałów liceów ogólnokształcących i 10,6% oddziałów w zespołach szkół. Analiza planów lekcji pod względem higienicznym w odniesieniu do roku ubiegłego wykazała poprawę o 2,1% (Rys. 15).

Rys. 15. Procent oddziałów, w których stwierdzono niezgodność tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych z zasadami higieny w latach 2013 - 2014

Sprawdzono także możliwość pozostawienia w pomieszczeniach szkoły części podręczników i przyborów szkolnych (Rys. 16).

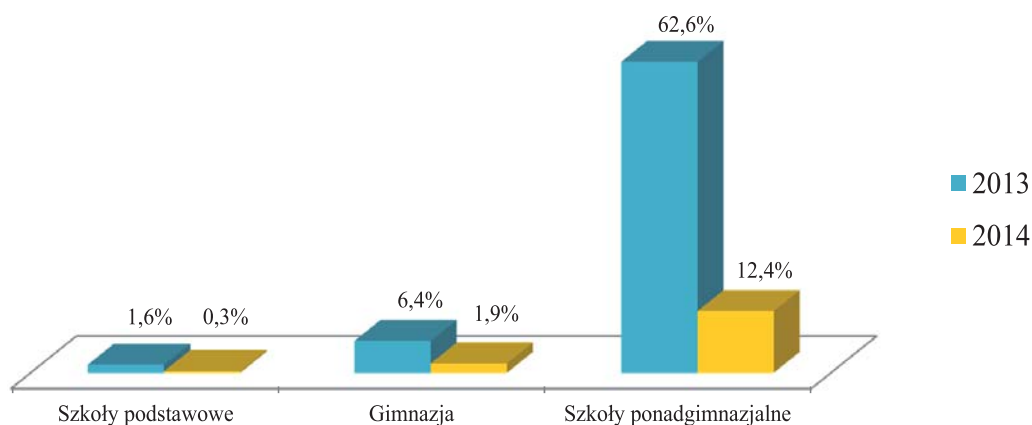
Rys. 16. Indywidualne szafki w Zespole Szkół w Mikorzynie

Oceny dokonano w 993 szkołach podstawowych, 480 gimnazjach oraz 209 szkołach ponadgimnazjalnych funkcjonujących samodzielnie bądź w zespołach szkół. W wyniku kontroli stwierdzono, iż nie zapewniono możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w 0,3% szkół podstawowych (2013 r. - 1,6%), 1,9% gimnazjów (2013 r. - 6,4%) oraz 12,4% szkół ponadgimnazjalnych (2013 r. - 62,6%).

Z poniższego zestawienia wynika, iż w porównaniu do roku 2013 poprawę zaobserwowano w każdym ze skontrolowanych typów szkół (Rys. 17).

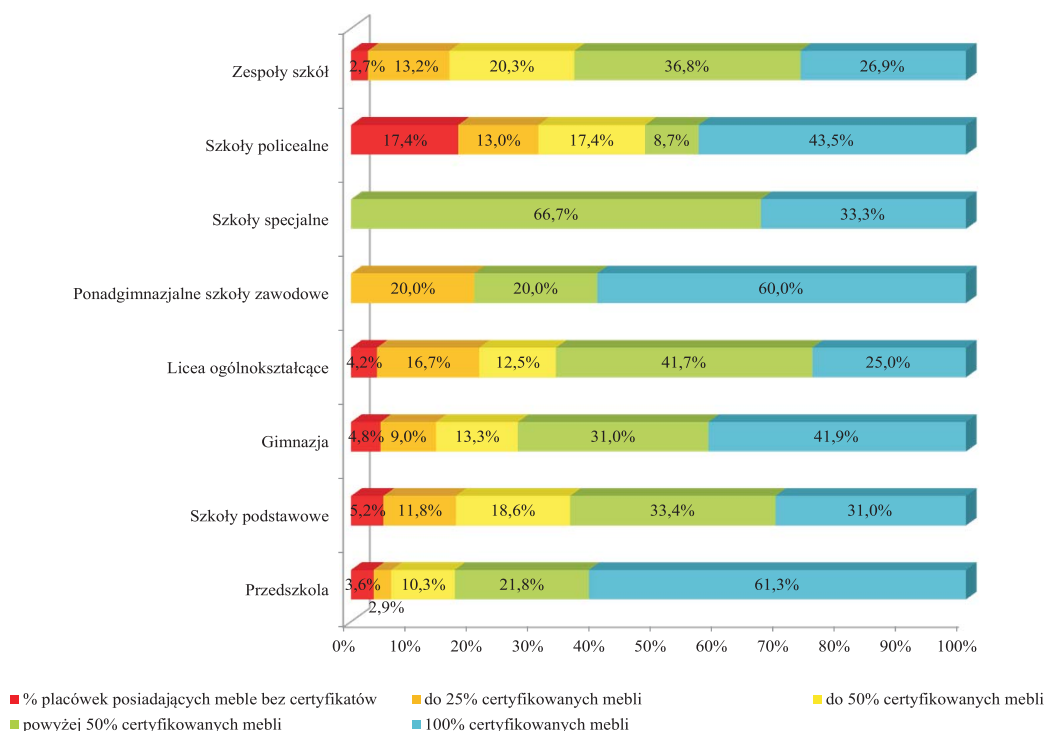
Rys. 17. Procent szkół, w których nie zapewniono możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w latach 2013 - 2014

VII.6. Posiadanie przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

Podczas kontroli przedszkoli i szkół różnych typów stwierdzono, iż 95 z nich nie posiadało certyfikatów na meble szkolne i przedszkolne. Natomiast 2199 placówek posiadało certyfikaty, z czego 100% certyfikatów na meble szkolne i przedszkolne posiadało 1011 placówek, powyżej 50% mebli posiadających certyfikaty stwierdzono w 661 placówkach, do 50% mebli posiadających certyfikaty stwierdzono w 340 placówkach, do 25% mebli posiadających certyfikaty stwierdzono w 187 placówkach (Rys. 18).

Rys. 18. Ocena posiadania przez placówki oświatowe certyfikowanych mebli (%)

W odniesieniu do roku 2013 zmniejszył się procent placówek skontrolowanych posiadających meble bez certyfikatów oraz w których odsetek mebli z certyfikatami wynosi do 25% oraz do 50%. Zwiększył się natomiast procent placówek skontrolowanych, w których odsetek mebli z certyfikatami wynosi powyżej 50% oraz 100% (Tab. 2).

Tab. 2. Posiadanie certyfikowanych mebli przez placówki oświatowe woj. wielkopolskiego w latach 2013 - 2014

Rok	% placówek skontrolowanych, w których stwierdzono:				
	meble nie posiadające certyfikatów	Odsetek mebli z certyfikatami wynosi			
		do 25 %	do 50 %	powyżej 50 %	100%
2013	5,9%	11,7%	17,0%	26,9%	38,5%
2014	4,1%	8,2%	14,8%	28,8%	44,1%

W 2014 roku skontrolowano 2013 placówek oświatowo-wychowawczych pod kątem posiadania certyfikowanego sprzętu sportowego (Rys. 19, 20).